

KARASJOGA GIELDA KARASJOK KOMMUNE	
Saksnr. 19/622	B-sak.
Arkiv	Løpenr.
04 JULI 2019	
Utv.	Saksbeh.
Kopi til	Beh. ☐ J ☐ N

Fylkesmannen i Troms og Finnmark Helse og sosial avdeling
Statens hus
9815 Vadsø

Vedrørende situasjonen for syke og pleietrengende i kommunen

I Karasjok har vi etablert en pårørende gruppe grunnet vår bekymring for den akutte situasjonen for våre syke og pleietrengende. Vi hadde vårt første møte i gruppa den 16.05.19 hvor vi kom frem til at vi måtte kreve et møte med kommunen, vedlegg 1. Dette møtet ble avholdt den 03.06.19. De som deltok på møtet var bl.a. ordfører, rådmann, helse og omsorgssjef samt avdelingsledere innenfor helse. Vedlegg 2 På møtet ble det bestemt at ordfører skulle lage sak til kommunestyremøte den 20.06.19. Som gruppe sjekket vi om vår sak stod på sakslista, noe det beklageligvis ikke gjorde. Dette resulterte i at vi valgte å legge frem vår bekymring under innbyggernes halvtime. Vedlegg 3 Vi legger ved svarene fra ordfører Svein Somby. Vedlegg 4

Til tross for alle disse møtene, føler vi at det fortsatt ikke er kommet noe konkret som forbedrer situasjonen for syke og pleietrengende. Ut fra vårt kjennskap er det stort arbeidspress og dårlig arbeidsmiljø i helsesektoren, noe som igjen kan være en av grunnene til stort sykefravær. Vi mener våre syke og pleietrengende fortsatt ikke får et forsvarlig og faglig tilfredsstillende helsetilbud.

Ut i fra det vi vet er det mange hjemmeboende pleietrengende som verken får plass på sykeavdelingen eller omsorgsboliger, eller får tilfredsstillende tjenester for å kunne bo hjemme, noe som igjen er svært belastende for pårørende som pleier dem.

Vi ber fylkesmannen ta tak i saken og sjekke ut hva kommunen tenker å gjøre for å forbedre den akutte situasjonen.

Tilsvaret sendes Marit Guttorm Graven på e-post maritgraven@gmail.com

Karasjok 24. Juni 2019
Med vennlig hilsen

Pårørendegruppa i Karasjok

Kirsten Sara
sign.

Marit Guttorm Graven
sign.

Øyfrid Samuelsen
sign.

Tove Laiti
sign.

Marit Anti
sign.

Karen Berit Nedrejord
sign.

Ann I. Simonsen
sign.

Anne K. Østmo
sign.

se neste side

Maya Turi
sign.

Ellen Marit S. Hætta
sign.

Britt Eli Svineng
sign.

Eileen Nergård
sign.

Tove Birkely
sign.

Synnøve S. Härkönen
sign.

Anne Kirsten V. Utsi
sign.

Sissel Birkely Steiro
sign.

Elfrid Boine
sign.

Marit Katrine Guttorm
sign.

Rita Karoline Hansen
sign.

Kopi: Pasient- og brukerombudet
Karasjøk kommune

Maya Turi
sign.

Ellen Marit S. Hætta
sign.

Britt Eli Svineng
sign.

Eileen Nergård
sign.

Tove Birkely
sign.

Synnøve S. Härkönen
sign.

Anne Kirsten V. Utsi
sign.

Sissel Birkely Steiro
sign.

Elfrid Boine
sign.

Marit Katrine Guttorm
sign.

Rita Karoline Hansen
sign.

Kopi: Pasient- og brukerombudet
Karasjok kommune

REFERAT FRA MØTE 16.05.19 OM SITUASJONEN FOR BEBOERNE PÅ SYKEAVDELINGEN OG I OMSORGSBOLIGENE I KARASJOK KOMMUNE

Tilstede: Karen Berit Nedrejord, Øyfrid Samuelson, Marit Guttorm Graven, Anne Marie Svineng, Evy Guttorm, Anne Kirsten Østmo, Tove Birkeli, Liv Inger Tretteskog, Elisabeth Joks, Vidar Somby, Berit Anna Gaup, Synnøve Sølbråkken-Härkönen

Vi drøftet spesielt situasjonen på sykeavdelingen, men vårt mål er at våre eldre, både de som bor på sykeavdelingen og de som bor i omsorgsboligene, skal få den pleien og omsorgen de har behov for og også rett til.

Vi har registrert at sykeavdelingen er underbemannet. Mangelen på sykepleiere, hjelpepleiere/helsefagarbeidere og pleieassistenter fører til at våre eldre ofte opplever uverdige situasjoner. De som ikke kommer seg på do ved egen hjelp, må gjøre fra seg i bleierne. Mange blir liggende i senga fordi ingen har tid til å ta dem opp, og en del blir ikke skiftet på ofte nok. Demente beboere får servert mat, men får ikke alltid den nødvendige hjelpen til å spise. Vi kan ikke akseptere at våre eldre skal oppleve slik umenneskelig behandling.

Vi vet at flere sykepleiere har sagt opp stillingene sine. Ansatte forteller at de opplever stort arbeidspress, og nå skal kommunen igangsette enda flere sparetiltak. Hvordan vil situasjonen for våre eldre bli om sommeren med færre ansatte samtidig som en del ansatte er på ferie?

Vi setter også spørsmålstegn ved arbeidsmiljøet og organiseringen av arbeid. Vi vet at de ansatte gjør så godt de kan, og vi forstår at stresset, frustrasjonen og avmakten de føler ikke alltid lar seg skjule. Vårt krav er at våre eldre skal ha et godt og trygt psykososialt miljø. En viktig forutsetning for trivsel blant beboerne er at de ansatte trives og føler at de har en god og meningsfull jobb.

Vi som pårørende til beboere ved sykeavdelingen og omsorgsboligene, krever at Karasjok kommune sørger for følgende:

1. Tilstrekkelig antall ansatte slik at beboerne får tilfredsstillende pleie og omsorg
2. Bedre trivsel for beboere, tilbud om aktiviteter
3. Tilfredsstillende bemanning om sommeren
4. Rekruttering av samisktalende sykepleiere, hjelpepleiere/helsefagarbeidere og pleieassistenter
5. Bedre organisering av arbeidet
6. Bedre arbeidsmiljø og bedre psykososialt miljø
7. Oppretting av flere plasser både på sykeavdelingen og i omsorgsboligene

Vi ber om et møte med rådmannen, ordføreren, kommunallederen for helse og sosial samt fagkonsulenten for helsesenteret snarest mulig.

Tilsvar sendes Marit Guttorm Graven på e-post maritgraven@gmail.com.

Berit Anna Gaup
sign

Elisabeth Joks
sign

Vidar Somby
sign

Liv Inger Tretteskog
sign

Tove Birkeli
sign

Synnøve S-Härkönen
sign

Karen Berit Nedrejord
sign

Øyfrid Samuelsen
sign

Anne Kirsten Ostmo
sign

Anne Marie Svineng
Sign

Marit Guttorm Graven
sign

Referat fra møte med pårørende den 03.06.19, avholdt på formannskapssalen, Rådhuset.

Tilstede: Anne Solfrid Hongseth, Trygve Hongseth, Karen Berit Nedrejord, Marit Guttorm Graven, Kirsten Sara, Signe Susanne Nedrejord, Øyfrid Samuelsen, Anne Kirsten Østmo, Marit Guttorm, Anne Marie Svineng, Ann Inger Simonsen, Rita Hansen, Liv Inger Tretteskog.

Fra administrasjonen, Anne Helen Andresen, Ellen Marianne Hætta, Karen Marit Utsi, Annhild Rikardsen Nedrejord, Kurt Maurstad.

Ordfører Svein Somy.

Svein ønsker velkommen til møtet, et initiativ fra pårørende.

Anne S. Hongseth talsperson for pårørende gruppa, og ber om at media (Sagat og Avvir) forlater møtet, og begrunner at det blir tatt opp personlige og sensitive opplevelser.

Hun introduserer at målet med dette møtet er å få til et godt tilbud til pasienter, og nevner pårørende til de som deltar her i dag.

- Ønsker å komme videre med tiltak og prosess, konkrete kort/langsiktige tiltak
- Sykeavdelinga er underbemannet, ikke nok hender, og mange av pasientene må gjøre fra seg i bleia da de ikke får oppmerksomhet
- Gruppa ønsker derfor flere sykepleiere på avdelinga, og har observert stort arbeidspress på de som er der, flere ansatte har sagt opp, mange hjemmeboende pårørende sliter, og de pårørende mener at det derfor snarlig må settes inn tiltak på kort og lang sikt, og ber også om at det blir utvidet med plasser både på sykeavdelinga og omsorgsboligen, slik at man kan ivareta de eldre på en god og etisk måte

På vegne av pårørende gruppa ønsker de at følgende tre punkter drøftes i arbeidsgrupper:

1. helhetlig gjennomgang av tjenestetilbud, med tanke på koordinering
2. hva kan vi som pårørende gjøre
3. hva er god ledelse i helse og omsorg

Svein, ønsker de pårørende velkommen, og ønsker selvfølgelig å ta deres budskap alvorlig, strekke til og møte alle på alle måter, og nevner at det må lages en plan kortsiktig og en langsiktig, skape god dialog, og lage en prioritering.

Anne Hongseth spør gruppa hva de opplever som frustrasjon:

- Marit Graven, hjemmeboende eldre, har ikke tall på hvor mange slitne pårørende, og det er behov for flere avlastningsplasser
- Karen Berit, ønsker felles rom de ektepar, i dag får ektepar tilbud på hvert sitt område
- Signe Susanne, øke bemanning
- Anne Kirsten, frustrasjon over lav bemanning, og sliten bemanning
- Karen Berit, de ansatte har stor forventning til dette møtet
- Liv Inger, ønsker avlastningstilbudet skal være på plass, manglende personell

Anne Hongseth utfordrer ledere om å ta vakt på sykeavdelinga, og Svein melder sin interesse.

Kurt ga en kort informasjon om KS rapport og prosjektet fremtidens Karasjok.

For at man skal lykkes med dette prosjektet, er det avhengig av at kommunestyret avgir et enstemmig vedtak, dersom en ikke får det fra sittende kommunestyre, må man vente til konstituering av nytt kommunestyret etter valget og konstituering i Oktober.

Svein mener at det ligger allerede nå et enstemmig kommunestyre vedtak.

Marit Graven ber om tilbakemelding på hvorfor det står to avlastningsrom som ikke er i bruk, Kurt svarer at det ikke er satt av midler til å bemanne disse i dag.

Informasjon om at kommunestyret har vedtatt å følge opp St. Melding Leve hele Livet, her er det tiltak rettet mot eldre.

Karen Berit ber om flere ansatte, flere hender.

Marit Graven, mange ansatte på avlastningsavdelinga svarer ufint, dette er ikke min pasient, hjelper ikke til når eldre må på do.

Ann Inger ber om tilbakemelding på om det er økonomien som er et problem eller høyt sykefravær.

Signe Susanne foreslår at kommunen ser på muligheten å omrokere ansatte innenfor kommunen for å styrke bemanningen ved sykeavdelinga.

Anne Kirsten, straks tiltak for de med hjemmeboende demente.

Kurt nevner at det er brukt 1,1 million mere i lønnsutgifter pr. mnd. en hva det er budsjettet, og fortsetter at det er satt av midler til prosjekter, dimensjonering av bygg og i den forbindelse er det ansatt prosjektmedarbeider. Det kommer som en egen orienteringssak i kommunestyret den 20. Juni.

Anne Marie, ber om strakstiltak

Marit Graven, spørsmål til Svein, har vi penger

Anne Kirsten, vi trenger penger nå

Vi går i gruppearbeid, og det lages 3 grupper.

Kurt nevner at det er etablert samarbeid med IA_NAV og HMS, sykefraværsoppfølging.

Kurt nevner tiltak kommunen har for å rekruttere flere ansatte som; stabiliseringstilskudd, etableringstilskudd, stipend, og lønn etter 10 års ansinitet.

Anne Marie ønsker avslutningsvis å si at dette skal ikke oppfattes som en klageinstans, men ønsker samarbeid pårørende og pasient.

Svein, lager egen sak til kommunestyret den 20.Juni.

Annhild

referent

Pårørendegruppa for syke og pleietrengende

Karasjok Kommune

v / ordfører Svein Somby

Karasjok 16,06,2019

Viser til møte med Karasjok kommune 03,06,2019

Iflg. Referat fra dette møtet hadde vi mange spørsmål som vi ikke har fått svar på.

Det kom frem på møtet at kommunen har mistet kontroll over situasjonen innen helse og omsorg.

Viser til siste setning i møtoreferatet , sitat : Svein , lager sak til kommunestyret 20,06,2019

Vi ser med skuffelse at dette ikke er på saklista til kommunestyret og må av den grunn fremme spørsmål til kommunens politikere

Det er en akutt situasjon i helse og omsorg og vi som pårørendegruppe for syke og pleietrengende ser oss pliktig til å fremme disse spørsmål :

1. Hvilke tiltak skal kommunen iverksette for at det skal være tilstrekkelig ansatte for å ivareta våre syke og pleietrengende på en faglig forsvarlig måte ?
2. Hvilke tiltak skal kommunen iverksette for at hjemmeboende syke og pleietrengende får den faglig og forsvarlig helsehjelp de har behov og krav på ?
3. Vi ser at i andre kommuner har de dobbeltrom til pasienter hvis pårørende godtar det. På møtet ble det opplyst av Annhild Nedrejord at dette ikke er lovlig. Det ble også sagt at ansatte ikke kan ta bare nattevakter. Vi ser på Nav sider at det lyses ut nattevakt stillinger på institusjoner.
Hvor er ikke dette lov i Karasjok ?
Hvorfor må ektepar skilles og ikke får bo på samme rom når de blir pleietrengende ?
Jfr. Eldres menneskerettigheter.
4. Hva har kommunen tenkt å gjøre med det høye sykefraværet i helsesektoren ?
5. Når kan vi forvente at kommunen har løst den akutte situasjonen og syke og pleietrengende får et forsvarlig og faglig tilfredstillende helsetilbud ?

Kontaktperson Marit Guttorm Graven

Tel 477 14 182

INNBYGGERNES SPØRREHALVTIME

Spørsmål fra pårørendegruppa for syke og pleietrengende v/ kontaktperson Marit Guttorm Graven, datert 16.06.19.

Ordførers svar:

Den 03.06.19 var det møte med pårørende for pasienter som får pleie og omsorgstjenester. På møtet deltok kommunens administrasjon og ordfører. Den korte tiden fra dette møtet til frister for ferdigstilling av saker, har ikke gitt rom for utredninger av en helhetlig sak om sykeavdelingen.

På sett og vis er det også riktig å ikke lage en egen utredning i denne omgang. Med utgangspunkt i prosjektet «Fremtidens Karasjok» skal det jo etter sommerferien/ i høst blant mye annet, foretas en helhetlig kartlegging av de fleste tjenesteområder i kommunens tjenesteyting. Høstens kartlegging vil ventelig gi svar også på ressursbehovet innen pleie og omsorgstjenestene.

Jeg har selv vært på dagvakt på sykeavdelingen. Dette var svært nyttig for å kunne danne meg et bilde av de utfordringer som avdelingen står overfor ~~og har bekreftet det jeg har blitt fortalt om tidligere~~. Jeg må starte med at jeg beundrer de som står på dag som natt for at våre syke og gamle skal ha et forsvarlig tjenestetilbud. Samtidig så må vi være åpne om at det er et stort behov for forbedring. Avdelingen gir uttrykk for at tydelig ledelse har vært et savn. Og jeg har stor tro og store forventninger til de nytilsatte lederne. I samtaler med de ansatte er jeg blitt fortalt at det er nok stillinger, men at fravær skaper store utfordringer. Dette medfører ekstra press på de som er på jobb. Slik jeg ser det er vi kommet i en ond sirkel hvor personellmangel er blitt et stort problem. Dette går beklageligvis ut over kvaliteten på tjenestetilbudet. Bekymringen som de pårørende gir uttrykk for, tas på høyeste alvor og posisjonen har derfor laget en tilleggs sak til dette kommunestyremøtet i forhold til økonomiske midler til sykeavdelingen.

1. ***Hvilke tiltak skal kommunen iverksette for at det skal være tilstrekkelig ansatte for å ivareta våre syke og pleietrengende på en faglig forsvarlig måte?***

Det er riktig at det i dag er en vanskelig bemanningssituasjon på sykeavdelingen. Pr i dag ser det ut til at sykeavdelingen har tilstrekkelig antall godkjente stillingshjemler.

Antall stillingshjemler på sykeavdelingen er fra 2016 til 2019 øket med 3 stillinger. Høyt sykefravær på sykeavdelingen og vakante fagstillinger gir utfordringer for bemanningen.

Fra 01.07.19 vil kommunen få inntil 7 sykepleiere fra vikarbyrå. Disse vil bidra til å forbedre sykepleierdekningen og sikre bedre faglighet på sykeavdelingen.

2. ***Hvilke tiltak skal kommunen iverksette for at hjemmeboende syke og pleietrengende for den faglig og forsvarlig helsehjelp de har behov og krav på?***

INNBYGGERNES SPØRREHALVTIME

Spørsmål fra pårørendegruppa for syke og pleietrengende w/ kontaktperson Marit Guttorm Graven, datert 16.06.19.

Ordførers svar:

Den 03.06.19 var det møte med pårørende for pasienter som får pleie og omsorgstjenester. På møtet deltok kommunens administrasjon og ordfører. Den korte tiden fra dette møtet til frister for ferdigstilling av saker, har ikke gitt rom for utredninger av en helhetlig sak om sykeavdelingen.

På sett og vis er det også riktig å ikke lage en egen utredning i denne omgang. Med utgangspunkt i prosjektet «Fremtidens Karasjok» skal det jo etter sommerferien/ i høst blant mye annet, foretas en helhetlig kartlegging av de fleste tjenesteområder i kommunens tjenesteyting. Høstens kartlegging vil ventelig gi svar også på ressursbehovet innen pleie og omsorgstjenestene.

Jeg har selv vært på dagvakt på sykeavdelingen. Dette var svært nyttig for å kunne danne meg et bilde av de utfordringer som avdelingen står overfor, og ha bekreftet det jeg har blitt fortalt om ~~en annen~~. Jeg må starte med at jeg beundrer de som står på dag som natt for at våre syke og gamle skal ha et forsvarlig tjenestetilbud. Samtidig så må vi være åpne om at det er et stort behov for forbedring. Avdelingen gir uttrykk for at tydelig ledelse har vært et savn. Og jeg har stor tro og store forventninger til de nytilsatte lederne. I samtaler med de ansatte er jeg blitt fortalt at det er nok stillinger, men at fravær skaper store utfordringer. Dette medfører ekstra press på de som er på jobb. Slik jeg ser det er vi kommet i en ond sirkel hvor personellmangel er blitt et stort problem. Dette går beklageligvis ut over kvaliteten på tjenestetilbudet. Bekymringen som de pårørende gir uttrykk for, tas på høyeste alvor og posisjonen har derfor laget en tilleggsak til dette kommunestyremøtet i forhold til økonomiske midler til sykeavdelingen.

1. *Hvilke tiltak skal kommunen iverksette for at det skal være tilstrekkelig ansatte for å ivareta våre syke og pleietrengende på en faglig forsvarlig måte?*

Det er riktig at det i dag er en vanskelig bemanningssituasjon på sykeavdelingen. Pr i dag ser det ut til at sykeavdelingen har tilstrekkelig antall godkjente stillingshjemler.

Antall stillingshjemler på sykeavdelingen er fra 2016 til 2019 øket med 3 stillinger. Høyt sykefravær på sykeavdelingen og vakante fagstillinger gir utfordringer for bemanningen.

Fra 01.07.19 vil kommunen få inntil 7 sykepleiere fra vikarbyrå. Disse vil bidra til å forbedre sykepleierdekningen og sikre bedre faglighet på sykeavdelingen.

2. *Hvilke tiltak skal kommunen iverksette for at hjemmeboende syke og pleietrengende for den faglig og forsvarlig helsehjelp de har behov og krav på?*

Alle enkeltsaker skal ha en individuell kartlegging som grunnlag for vurdering av tjenesteutmålingen som blir grunnlag for det enkeltvedtaket som den enkelte pasient får.

I hjemmetjenesten er det ikke de samme bemanningsmessige utfordringer som sykeavdelingen har. I hjemmetjenesten er det normal drift, med enkelte utfordringer som løses etter hvert.

3. *Vi ser at i andre kommuner har de dobbeltrom til pasienter hvis pårørende godtar det. På møtet ble det opplyst av Annhild Nedrejord at dette ikke er lovlig. Det ble også sagt at ansatte ikke kan ta bare nattevakter. Vi ser på Nav sider at det lyses ut nattevakt stillinger på institusjoner. Hvor er ikke dette lov i Karasjok? Hvorfor må ektepar skilles og ikke får bo på samme rom når de blir pleietrengende? Jfr. Eldres menneskerettigheter.*

Kommunen har for mange år siden vedtatt at pasienter skal ha enkeltrom. Pasientrommene ble derfor for en del år siden ombygd til enkeltrom.

Det er selvfølgelig både ønskelig og lovlig at ektepar deler rom- som de gjerne allerede har gjort i mange år mens de bodde i egne hjem. Dette arbeides det med for å finne en praktisk løsning der også helsefaglige vurderinger tas.

Hva gjelder turnus med bare nattevakter, ser ikke ordfører at dette ikke er lovlig. Det er egne turnusregleverk som gjelder.

Pr. i dag har kommunen ikke ansatte som bare har nattevakter. Nattevaktene løses ved at disse vaktene fordeles gjennom turnusplanleggingen.

Hvis det lages turnusplaner med egne nattevakter og regelverket (blant annet antall arbeidstimer pr uke, friperioder mv) følges, skal det ikke være noe i veien for å ha egne nattevaktstillinger.

Vi vet at turnusarbeid over tid kan være belastende. Det bør også være mulig å se på tilpassede turnusløsninger.

4. *Hva har kommunen tenkt å gjøre med det høye sykefraværet i helsesektoren?*

Ansatte med sykefravær følges opp etter innarbeidede rutiner for sykefraværsoppfølging. Her er også NAV IA og Arbeidstilsynet involvert. Det igangsettes et prosjekt fra høsten av.

5. *Når kan vi forvente at kommunen har løst den akutte situasjonen og syke og pleietrengende får et forsvarlig og faglig tilfredsstillende helsetilbud?*

Som jeg under de forrige punktene har informert, jobber kommunen både med kortsiktige og langsiktige løsninger for å sikre bemanningen på sykeavdelingen. De kortsiktige går på å benytte vikarbyrå på de ubesatte stillingene og i forbindelse med ansattes fravær.

Når det gjelder å sikre pasientene et faglig forsvarlig tilbud, er dette en oppgave som ledelsen innen helse og omsorgstjenestene har et ansvar i å løse. I mai og juni har kommunen fått på plass fagleder på sykehjemmet og pleie- og omsorgsleder. Disse skal sammen med kommunalleder for Helse og omsorg sikre at det gis et forsvarlig tilbud.

Viser for øvrig til prosjektet Fremtidens Karasjok som allerede er omtalt.